

LBRIS

We know
books

Vă prezentăm
DREAM BOOKS,
nouă noastră colecție de romane de dragoste

Într-o formă nouă și atractivă, dorim să îți oferim cele mai bune titluri ale unor autori contemporani bine-cunoscuți, foarte iubiți de publicul din România – de la celebrele Nora Roberts, Sandra Brown sau Lucinda Riley, reginele literaturii pentru femei, la autori noi și foarte populari în rândul cititorilor mai tineri.

DREAM BOOKS, imprint al Editurii Lira, debutează cu titluri ce acoperă o gamă foarte largă de subiecte: de la pasiunile pline de romantism din secolele trecute, la iubiri care trebuie să înfrunte piedici aproape imposibil de trecut din vremuri tulburi și până la farmecul poveștilor din timpurile actuale, în care dragostea se poate naște în lumea virtuală atât de bine cunoscută generației Z.

De asemenea, îți dăm prilejul reîntâlnirii cu eroi și povești speciale, care ți-au oferit atât de multe clipe minunate de-a lungul unui deceniu în colecțiile Lira și Alma.

Dedicăm această colecție femeilor din diverse generații – și oferim totodată garanția că te poți desprinde de problemele de zi cu zi ori de câte ori iei în mână o carte care te va face să visezi frumos!

KRISTIN HANNAH

Privighetoarea

Traducere din limba engleză
RUXANDRA TÂRCĂ
GABRIEL TUDOR

1

9 aprilie 1995

Coasta Oregon

Dacă am învățat ceva în lunga mea viață, acel ceva este asta: în dragoste, aflăm cine dorim să fim; în război, aflăm cine suntem de fapt. Tinerii din zilele noastre doresc să știe totul despre oricine. Ei cred că dacă discuți despre o problemă o vei rezolva. Eu provin dintr-o generație mai liniștită. Înțelegem valoarea uitării, atracția reinventării.

Însă, în ultima vreme, mă trezesc gândindu-mă la război și la trecutul meu, la oamenii pe care i-am pierdut.

Pierdut.

Sună ca și când i-aș fi rătăcit pe cei dragi mie; sau poate chiar i-am lăsat undeva, unde nu era locul lor, și mi-au întors spatele, prea tulburați ca să-mi mai calce pe urme.

Nu sunt pierduți. Și nici nu s-au dus într-un loc mai bun. Au dispărut. Acum, că mă apropii de sfârșitul vieții, știu că durerea, la fel ca regretul, se instalează în ADN-ul nostru și rămâne pentru totdeauna o parte din noi.

Am îmbătrânit în lunile de după moartea soțului meu și după diagnosticul pe care l-am primit. Pielea mea ridată seamănă cu o bucată de hârtie cerată, pe care cineva a încercat să o netezească și să o refolosească. De multe ori, ochii îmi joacă feste: în întuneric, în lumina farurilor, când plouă. Faptul că, mai nou,

nu mă mai pot baza pe vedere e înspăimântător. Poate de asta mă pomenesc privind în urmă. Trecutul are o limpezime pe care nu o mai regăsesc la prezent.

Vreau să îmi imaginez că o să îmi găsesc liniștea după ce nu voi mai fi, că îți voi vedea pe toți cei pe care i-am iubit și i-am pierdut. Sau, cel puțin, că voi fi iertată.

Însă știu prea bine că e cam greu.

Casa mea, denumită Piscurile de către magnatul afacerilor cu chereștea, care a construit-o în urmă cu mai bine de 100 de ani, este scoasă acum la vânzare, iar eu mă pregătesc să mă mut, pentru că așa crede fiul meu că ar trebui să fac.

Încearcă să aibă grijă de mine, să îmi arate cât de mult mă iubeste în această perioadă foarte dificilă, așa că tolerez felul lui de a mă controla. Ce-mi pasă unde mor? Despre asta e vorba, de fapt. Deja nu mai are importanță unde trăiesc. Acum îmi înghesui într-o cutie viața de lângă plajă, din Oregon, unde m-am stabilit cu aproape cincizeci de ani în urmă. Nu vreau să iau prea multe cu mine, ci doar un singur lucru.

Întind mâna spre mânerul suspendat ce acționează treptele spre pod. Iar scara se desfășoară din tavan aidoma unui domn care întinde mâna.

Treptele șubrede se clatină sub picioarele mele în timp ce urc în pod, unde miroase a putregai și a mucegai. Un singur bec se leagănă atârnat deasupra. Trag de cablu.

Mă simt ca și când m-aș afla în cala unui vapor vechi cu abur. Pereții sunt acoperiți cu lambriuri late de lemn; pânzele de păianjen fac crăpăturile să pară de argint și atârna sub forma unor jurubițe din spațiile dintre lambriuri. Tavanul este atât de înclinat, că nu pot sta în picioare decât în centrul încăperii.

Văd balansoarul pe care îl foloseam când nepoții mei erau mici, apoi un leagăn vechi și un căluț de lemn uzat fixat pe arcuri ruginite, precum și scaunul pe care fiica mea l-a recondiționat când era bolnavă. De-a lungul peretelui, sunt stivuite cutii etichetate cu „Crăciun“, „Ziua Recunoștinței“, „Paști“, „Halloween“, „Veselă“, „Sport“. În acele cutii se află lucruri pe care nu prea le mai folosesc, însă de care nu mă îndur să mă despart. În ceea ce mă privește,

să recunosc că nu voi mai împodobi un brad de Crăciun înseamnă să mă las învinsă, iar eu nu am știut niciodată să renunț. Înghesuit în colț, este obiectul pe care îl caut: un cufăr vechi marinăresc, acoperit cu abtibilduri de voiaj.

Fac un efort și trag cufărul greu până în mijlocul podului, chiar sub becul atârnat. Mă așez lângă el, însă durerea pe care o simt în genunchi e sfâșietoare, așa că mă las în șezut.

Pentru prima dată în treizeci de ani, ridic capacul cufărului. Compartimentul de sus e înțesat de amintiri de bebeluși. Pantofiori, mulaje de mâini din ceramică, desene în creion populate cu personaje din bețișoare și sori zâmbitori, carnete de note, poze de la recitalul de dans.

Ridic sertarul din cufăr și îl las deoparte.

Amintirile de pe fundul cufărului alcătuiesc un morman dezordonat: mai multe jurnale îngălbenite, legate în piele; un teanc de vederi vechi, legate laolaltă cu o panglică albastră de satin; o cutie de carton îndoită la un colț; un set de cărți subțiri de poezie de Julien Rossignol și o cutie de pantofi cu sute de fotografii alb-negru.

Deasupra lor se află o bucată de hârtie îngălbenită și ștearsă.

O ridic cu mâini tremurânde. E o *carte d'identité*, o carte de identitate de pe vremea războiului. Văd fotografia mică, de pașaport, a unei femei tinere. *Juliette Gervaise*.

– Mamă?

Îmi aud fiul pe treptele de lemn care trosnesc, iar pașii lui se armonizează cu ritmul bătăilor inimii mele. M-a strigat oare și mai devreme?

– Mamă? N-ar trebui să fii aici sus. La naiba! Treptele astea sunt instabile. Vine lângă mine. O căzătură, și...

Îi ating pantalonul și scutur ușor din cap. Nu pot privi în sus.

– Te rog, nu.

Este tot ce pot spune.

Îngenunchează, apoi se așază. Îi simt mirosul de aftershave, un parfum discret și aromat la care se adaugă un iz de miros de țigară. A fumat pe furis o țigară afară, un obicei la care renunțase cu mulți ani în urmă și pe care l-a reluat după diagnosticul meu recent. Nu am nici un motiv să îmi exprim dezaprobarea. E doctor. Știe el mai bine.

LIBRIS

We know

Îmi vine să arunc cartea de identitate în cufăr, să trântesc capacul și să îl ascund din nou. Asta am făcut o viață întreagă.

Acum sunt pe moarte. Poate că nu va fi rapid, dar nu va fi nici lent, și mă simt obligată să arunc o privire în urmă, către viața mea.

– Mamă, plângi.

– Da?

Vreau să îi spun adevărul, dar nu pot. Această neputință mă stânjenește și mă face să mă rușinez. La vârsta mea, n-ar trebui să îmi fie frică de nimic, cu atât mai puțin de trecutul meu. Spun doar atât:

– Vreau să iau cufărul ăsta.

– E prea mare. O să mut într-o cutie mai mică lucrurile pe care le vrei.

Zâmbesc în fața încercării lui de a se impune.

– Te iubesc și sunt bolnavă din nou. Astea sunt motive pentru care ți-am îngăduit să fii autoritar cu mine, dar încă n-am murit. Vreau să iau cufărul cu mine.

– Dar ce-ți trebuie din el? Acolo nu sunt decât mâzgălelele noastre și alte porcării.

Dacă i-aș fi spus adevărul cu mult timp în urmă, sau dacă aș fi dansat, și aș fi băut, și aș fi cântat mai mult, poate că m-ar fi văzut pe mine, și nu doar o mamă obișnuită și de nădejde. Iubește o versiune incompletă a mea. Mereu am crezut că asta îmi doream: să fiu iubită și admirată. Acum cred că aș vrea să fiu cunoscută cu adevărat.

– Consideră asta ultima mea dorință.

Îmi dau seama că are de gând să-mi spună să nu vorbesc astfel, însă îi e teamă să nu îi tremure vocea. Își drege glasul.

– Ai învins moartea de două ori până acum. O vei face din nou.

Amândoi știm că nu e adevărat. Sunt slăbită și nesigură. Nu pot să dorm sau să mănânc fără ajutor medical.

– Bineînțele că o voi face.

– Vreau doar să te știi în siguranță.

Zâmbesc. Americanii pot fi atât de naivi.

Cândva, împărtășeam același optimism. Credeam că lumea e un loc sigur. Dar asta se întâmpla cu mult timp în urmă.

– Cine e Juliette Gervaise? Întrebă Julien, și sunt ușor uimită să aud acel nume din gura lui.

Închid ochii, iar în bezna cu miros de mușcături și de vieți apușe, mintea mea trasează o linie înapoi, peste ani și continente. Împotriva voinței mele – sau poate în acord cu ea, cine mai știe? –, îmi amintesc.

2

*Luminile se sting în toată Europa;
Nu le vom mai vedea aprinse în viața asta.*

SIR EDWARD GREY,
despre Primul Război Mondial

August 1939

Franța

Vianne Mauriac ieși din bucătăria răcoroasă, cu pereți acoperiți cu stucaturi, și ajunse în curtea din față. În acea dimineață minunată de vară, toată Valea Loarei era în floare. Cearșafurile albe fâlfâiau în vânt, iar trandafirii se revărsau ca un zâmbet peste zidul străvechi de piatră care le ascundea proprietatea de privirile de pe stradă. Două albine harnice bâzâiau printre flori, iar din depărtare se auzi pufăitul ritmic al trenului, apoi râsul zglobiu al unei fetițe.

Sophie.

Vianne zâmbi. Fiica ei de opt ani alerga probabil prin casă, iar tatăl ei îi făcea pe voie în timp ce se pregăteau pentru picnicul de sâmbătă.

– Fiica ta e o tirană, spuse Antoine, făcându-și apariția în prag.

Se îndreptă spre ea, iar părul lui negru, pomădat strălucia în razele soarelui. Lucrase la mobilă în acea dimineață – șlefuisese un scaun care deja era neted precum satinul –, iar fața și umerii îi erau

acoperite de un strat subțire de rumeguș. Era un bărbat vânjos, înalt și lat în umeri, cu un chip aspru și o barbă neagră, țepoasă, care necesita un efort constant ca să nu îi năpădească fața.

Își petrecu brațul pe după ea și o trase lângă el.

– Te iubesc, V.!

– Și eu te iubesc!

Era cel mai adevărat lucru din lumea ei. Iubea totul la acel bărbat, zâmbetul lui, felul în care murmură în somn și râdea după un strănut, și făcea vocalize sub duș.

Se îndrăgostise de el cu cincisprezece ani în urmă, pe terenul de joacă al școlii, înainte ca măcar să știe ce e iubirea. Pentru ea, el reprezenta prima experiență în orice – primul sărut, prima iubire, primul iubit. Înainte să îl cunoască, fusese o fetiță costelivă, ciudată și frământată de neliniști, care se bâlbâia ori de câte ori se speria, ceea ce se întâmpla adesea.

O fată fără mamă.

Acum, tu vei fi adultul, îi spusese tatăl ei lui Vianne când veniseră pentru prima dată în acea casă. Avea 14 ani, ochii îi erau umflați de plâns, durerea ei era copleșitoare. Într-o clipă, locul acela se transformase din casa de vară a familiei într-un fel de închisoare. Nu trecuseră nici două săptămâni de la moartea lui *maman*, când *papa* renunțase să mai fie tată. Când sosiseră acolo, nu o ținuse de mână și nu își pusese mâna pe umărul ei. Nici măcar nu îi oferise o batistă să-și șteargă lacrimile.

D... dar sunt doar o fetiță, spusese ea.

Nu mai ești.

Privise în jos la sora ei mai mică, Isabelle, care, deși avea patru ani, încă își sugea degetul și habar n-avea ce se întâmpla. Isabelle întreba întruna când se întoarce *maman* acasă.

Când se deschisese ușa, își făcuse apariția o femeie înaltă și slabă, cu nasul ca un robinet și ochi mici și negri, ca stafidele.

Ele sunt fetele? întrebasese femeia.

Papa încuviințase din cap.

Nu vă vor face probleme.

Se întâmplase prea repede. Vianne nici nu se dezmeticise cu adevărat. *Papa* își abandonase fetele așa cum ai arunca niște rufe murdare și le lăsase cu o străină. Diferența de vârstă dintre fete era

atât de mare, de parcă ar fi provenit din familii diferite. Vianne dorea să o aline pe Isabelle – chiar intenționase asta –, însă fusese atât de îndurerată, că îi era imposibil să se gândească la altcineva, cu atât mai puțin la un copil atât de îndărătnic și gălăgios ca Isabelle. Vianne încă își amintea primele zile aici: Isabelle urla, și *madame* o bătea la fund. Vianne o implorase pe sora ei, spunându-i neîncetat, *Dumnezeule, Isabelle, nu mai țipa! Fă ce-ți spune*, însă, încă de la vârsta de patru ani, Isabelle era de nestăpânit.

Vianne ar fi fost răpusă de toate acele lucruri – suferința în urma morții mamei, durerea de a fi părăsite de tatăl lor, schimbarea bruscă din viața lor și izolarea bolnăvicioasă a lui Isabelle și nevoia acesteia de afecțiune.

Antoine fusese cel care o salvase pe Vianne. În acea primă vară de după moartea lui *maman*, deveniseră nedespărțiți. Vianne găsisese în el un refugiu. La 16 ani, era însărcinată; la 17, era căsătorită și stăpâna de la Le Jardin. Două luni mai târziu, pierduse o sarcină și, o vreme, pe ea însăși. Așa se puteau descrie cel mai bine cele prin care trecuse. Se retrăsese în propria suferință, pe care o închisese ca într-o gogoasă de mătase, incapabilă să îi mai pese de ceva sau de cineva – în nici un caz de o soră de patru ani plângăcioasă, disperată după afecțiune.

Dar toate acestea rămăseseră în urmă. Nu erau tocmai amintiri plăcute pe care să și le dorească într-o zi frumoasă ca aceea.

Se sprijini de soțul ei în timp ce fiuca lor alerga spre ei, anunțând:
– Sunt gata. Haideți să mergem!

– Ei bine, spuse Antoine zâmbind. Prințesa e gata, așa că trebuie s-o luăm din loc.

Vianne se întoarse în casă zâmbind și își luă pălăria din cârligul de lângă ușă. Cu părul ei blond-roșcat-deschis, pielea fină ca porțelanul și ochii albaștri ca marea, se proteja întotdeauna de soare. Până își fixă pe cap pălăria de paie cu boruri largi și își luă mănușile de dantelă și coșul de picnic, Sophie și Antoine ieșiseră deja pe poartă.

Vianne li se alătură pe drumul prăfuit din fața casei lor. Abia dacă era suficient de lat cât să poată trece un automobil. Dincolo de el, se întindeau lanuri nesfârșite de fân, iar ici și colo verdele era presărat cu maci roșii și albăstrele. Erau și câteva petice

de pădure. În acel colț din Valea Loarei, câmpurile erau mai degrabă destinate fânelor decât culturilor viticole. Cu toate că era la o distanță de mai puțin de două ore de Paris cu trenul, această regiune crea impresia unei lumi complet diferite. Puțini turiști o vizitau, chiar și vara.

Din când în când, mai trecea câte un automobil sau un biciclist ori un car cu boi, însă, în general, erau singurii trecători de pe drum. Locuiau la aproape doi kilometri de Carriveau, un oraș cu mai puțin de o mie de suflete, renumit mai ales ca loc de popas în pelerinajul Sfintei Ioana d'Arc. Industria lipsea din oraș, iar slujbele erau puține, cu excepția celor de la aerodrom, mândria localității Carriveau. Singurul pe o rază de kilometri întregi. În oraș, străzile înguste, pietruite șerpuiiau printre vechile clădiri vâruite, care se apropiau anevoie una de alta. De pe pereții de piatră cădea tencuiala, iar iedera ascundea starea de degradare a zidului de dedesubt, nevăzută, însă întotdeauna simțită. Sătucul fusese pavat treptat – străzi diforme, trepte neregulate, alei înfundate –, de-a lungul a sute de ani. Culorile dădeau viață clădirilor de piatră: marchize roșii sprijinite pe profile de metal negru, balcoane din schelet metalic împodobite cu ghivece de teracotă cu mușcate. Pretutindeni, ceva îți atrăgea privirea: o vitrină cu bezele în culori pastelate, coșuri mari de răchită pline cu brânză, șuncă și *saucisson*, lăzi cu roșii, vinete și castraveți în culori vii. În acea zi însorită, cafenelele erau pline. Bărbații stăteau la mese de metal, bând cafea, fumând țigări maro de foi și discutând aprins cu voce tare.

O zi obișnuită în Carriveau. *M'sieur* LaChoa mătura strada în fața localului său cu specific *saladerie*, *madame* Clonet spăla geamurile prăvăliei sale de pălării, iar un grup de adolescenți se plimbau prin oraș, umăr la umăr, lovind cu piciorul în gunoaie și trecând o țigară de la unul la altul.

La ieșirea din oraș, o cotiră spre râu. Găsiră pe mal un loc înverzit și neted, iar Vianne așeză coșul și întinse pătura la umbra unui castan. Scoase din coșul de picnic o baghetă cu coajă crocantă, o bucată de brânză cremoasă, consistentă, două mere, câteva felii subțiri ca hârtia de șuncă Bayonne și o sticlă de Bollinger din '36.

Îi turnă soțului ei un pahar de șampanie și se așază lângă el, în timp ce Sophie alergă spre malul apei.

Ziua trecu învăluită într-o atmosferă de mulțumire, sub razele calde ale soarelui. Pălăvrăgiră, râseră și mâncară. Abia târziu, când Sophie dispăru cu undița, iar Antoine împletea pentru ea o coroană de margarete, el spuse:

–Curând, Hitler o să ne tragă pe toți în războiul lui.

Război.

În ultima vreme, toată lumea vorbea numai despre asta, iar Vianne nici nu voia să audă. Mai ales într-o zi de vară încântătoare ca aceea.

Își duse mâna la ochi și privi către fiica ei. Dincolo de râu, Valea Loarei se întindea verde și cultivată cu grijă și pricepere. Nu existau garduri sau delimitări, doar kilometri întregi de câmpuri verzi, petice de copaci și, din când în când, câte o casă de piatră sau câte un hambar. Inflorescențe albe, minuscule pluteau în aer ca niște fâșii de bumbac.

Se ridică în picioare și bătu din palme.

–Hai, Sophie! E timpul să ne întoarcem acasă.

–Vianne, nu poți ignora asta.

–Ar trebui s-o caut cu lumânarea? De ce? Ești aici ca să ne protejezi.

Veselă (poate prea veselă), strânse picnicul, își adună familia și îi conduse înapoi pe drumul colbit.

În mai puțin de treizeci de minute, se aflau la poarta masivă de lemn de la Le Jardin, casa rustică din piatră, pe care familia ei o deținea de 300 de ani. Îmbătrânită, cu zeci de nuanțe de cenușiu, era o casă cu două etaje și ferestre cu obloane albastre care dădeau spre livadă. Iedera se cățara pe cele două hornuri, acoperind cărămizile de dedesubt. Din terenul inițial mai rămăseseră doar trei hectare. Cel de-al patrulea fusese vândut în decursul a două secole, pe măsură ce averea familiei se diminuase. Trei hectare erau suficiente pentru Vianne. Nici nu-și imagina să aibă nevoie de mai multe.

Vianne închise ușa în urma lor. În bucătărie, oale și tigăi de cupru și fontă stăteau agățate de un rastel de fier deasupra cup-torului. Mănunchiuri colorate de levănțică, rozmarin și cimbru

atârnau de grinzile de lemn expuse ale tavanului. Chiuveta de cupru, înverzită de vreme, era atât de mare cât să poți spăla în ea un câine mic.

Ipsosul de pe pereții interiori se cojea din loc în loc, dând la iveală vechea zugrăveală. Camera de zi era un amestec eclectic de mobile și țesături: divan mic tapițat, carpete Aubusson, porțelan chinezesc vechi, creton și pânză. Unele dintre tablourile de pe perete erau excelente, poate chiar importante, altele erau opera unor amatori. Încăperea avea aspectul de talmeș-balmeș, cu lucruri adunate fără chibzuință laolaltă, al banilor irosiți și al unui gust desuet. Oarecum neîngrijită, dar confortabilă.

Rămase în salon, privind prin ușile cu panouri de sticlă care dădeau spre curtea din spate, unde Antoine o împingea pe Sophie în leagănul pe care el însuși i-l făcuse.

Vianne își agăță ușor pălăria în cuiul de lângă ușă și își legă șortul. În timp ce Sophie și Antoine se jucau afară, Vianne avea să pregătească cina. Înfășură un file rozaliu de mușchi de porc în șuncă tăiată gros, îl legă cu sfoară și îl rumeni în ulei încins. În timp ce carnea se cocea în cuptor, se ocupă de restul preparatelor. La opt, chiar la timp, îi chemă la masă și nu-și putu stăpâni un zâmbet când auzi tropăitul pașilor, murmurul conversației și zgomotul scaunelor ale căror picioare zgâriară podeaua când se așezară.

Sophie se așază în capul mesei, purtând pe cap coroană de margarete pe care i-o făcuse Antoine pe malul râului.

Vianne aduse platoul, iar din el se ridică aroma de carne de porc la cuptor, șuncă crocantă și mere, totul stropit cu sos de vin, pe un pat de cartofi rumeniți. Lângă platou se afla un castron cu boabe de mazăre proaspete, acoperite cu unt din belșug și condimentate cu tarhon din grădină. Și, desigur, nu lipsea nici bagheta pe care o făcuse Vianne cu o dimineață în urmă.

Ca de obicei, lui Sophie nu-i tăcu gura tot timpul cinei. Din acest punct de vedere, îi semăna leit lui *tante* Isabelle – o fată care nu-și putea ține gura.

Când, în sfârșit, ajunseră la desert – lapte de pasăre –, la masă se lăsă o liniște satisfăcută.

–Ei bine, spuse Vianne într-un târziu, împingând farfuria de desert pe jumătate goală, e timpul să spălăm vase.